

Lite uppgifter om Bromans gjuthusladugård i Kläppe.

Yttermåtten på murarna är 10 x 25 m, höjd ca 4 m. Gavelspetsarna byggda i trä.

Tjocklek på murarna är ca 45 cm. Finns även en bit murad innervägg kvar (har förmodligen varit mer som rivits i samband med någon ombyggnad) med motsvarande tjocklek. En uppskattning av väggytorna enligt ritningen med avdrag för dörr- och fönsteröppningar ger en totalyta av ca 300 m² vilket ger motsvarande volym 135 m³.

Volymvikt för kalkbruk är 1,7, natursten: granit, gnejs och kalksten 2,7, sandsten 2,1-2,7 och lerskiffer 2,8. Om man antar att genomsnittliga volymvikten för stenblandningen är 2,7 och fördelningen sten/kalkbruk är 70/30 så får man murarnas volymvikt till 2,4 och således totalvikten 324 ton vilket ju blir ett ansevärt antal hästlass.

Utöver detta så borde väl golvet ha varit hårdgjort på ett eller annat sätt, eller kanske i trä?

Det finns inga rester kvar av originalgolven, det är betonggolv överallt nu.

Trossbotten i original, total tjocklek ca 35 cm är körbar. I mittfältet är det kraftiga sparrar ca 5"x5" medan det på sidorna är golv av plank, kanske 1,5"-2" i varierande bredder. Trossbottenisoleringen utgörs av torv enligt ägarna. Undertaken ej synliga eftersom de är plåtklädda.

Rotebräderna i yttertaket verkar vara återanvänt virke från något annat yttertak, det är delvis spårade bräder och olika bredd i topp och rot. Ovanpå dessa ett spånskikt som sedan på 1960-talet överlagrats med galvplåt.

Orsaken till att ladugårdarna i Kläppe blivit mer långlivade än de i Bringåsen kanske beror på hur de underhållits? Man ser ju även i dag stora variationer på byggnadsunderhåll. De här byggnaderna måste ju vara rätt känsliga för fukt, både utifrån och inifrån. En fuktig kalkvägg fryser ju väldigt lätt sönder. Axel Broman berättade att han i stort sett årligen måste reparera yttermurarna. Ventilationen var väldigt viktig för att få dragligt klimat för djuren och undvika fuktvandring genom ytterväggarna. I denna byggnad fanns rester efter 2 ventilationssystem genom yttertaket med träkanaler som delvis gått längs yttertaket undersida för att få utloppen inock. Skulle man ha gått raka spåret ner så spärrades ju den körbara delen av gälln.

Andra ladugårdar finns i Hölje på Söderströms gård liksom förmodligen även närmaste granngården mot E45 till.

Baseterkammare är detsamma som bakstuga. Bakugnen rev Ingegerd och Axel ut för att få plats för rörmjölkningsanläggning och mjöltkank när det blev aktuellt.

20101220

Staffan Nilsson